

Checklist voor het opzetten van een Take Off project

Uitgangspunt bij het opzetten van een kleinschalige woonvoorziening voor dakloze jongeren à la Take Off is, dat dit aansluit bij en ingebed is in een gemeentelijk zwerfjongerenbeleid en de bijbehorende keten van opvang en begeleiding voor zwerfjongeren.

Het stappenplan, dat gemeenten idealiter volgen om de beleidsregie op te pakken, luidt:

1. Ken de doelgroep risicjongeren en zwerfjongeren.
2. Ken de aanbieders en potentiële ketenpartners.
3. Activeer partijen en breng ze bij elkaar.
4. Ontwikkel een visie op de problematiek en de aanpak.
5. Maak een uitvoeringsplan.
6. Schep randvoorwaarden voor ketensamenwerking.

(www.takeoffjongeren.nl, categorie Achtergrond: Aanpak Zwerfjongerenproblematiek)

Als projectleider voor het opzetten van een kleinschalige woonvorm, doorloop je een stappenplan dat ingebed is in de overkoepelende aanpak:

1. Doelgroep

Aantallen en hulpvraag (profielonderzoek) zijn grofweg bekend in de regio. De aanbodkant is geïnventariseerd, de betrokken voorzieningen zijn bekend. De leemtes zijn in beeld gebracht: de behoefte aan groot- of kleinschalige woonvoorzieningen zijn in kaart gebracht.

Past Take Off, kleinschalig wonen met leren-werken als integraal onderdeel, in het plaatje?

Zo ja, keuze maken voor precieze doelgroep en duidelijke omschrijving opstellen. Voor Take Off: het gaat om kwetsbare jongeren tot ca. 25 jaar, die in het verleden in de problemen zijn geraakt (schulden, verslaving, detentie, afgebroken opleiding, dakloos) maar inmiddels een eind op weg zijn op het pad van de maatschappelijke re-integratie en toe zijn aan een vorm van begeleid wonen als opmaat naar zelfstandige huisvesting. Zij wonen nu vaak in een opvanginstelling en zijn er aan toe om door te stromen naar een vorm van begeleid wonen als tussenstap naar zelfstandig wonen.

De beoogde jongeren:

- zijn niet (meer) verslaafd;
- hebben geen ernstige psychische storingen (meer);
- kunnen een zelfstandige huishouden voeren met lichte (ambulante) begeleiding;
- beschikken over eigen financiële middelen of komen in aanmerking voor inkomensvoorziening (WIJ, WAjong);
- stellen zich begeleidbaar op;
- zijn voldoende gemotiveerd.

2. Partners

Welke partijen zijn nodig voor een Take Off-voorziening?

In ieder geval een woningcorporatie en een opvang- / zorginstelling, respectievelijk voor het onderkomen en de begeleiding.

Op het gebied van werken-leren verricht, binnen het concept van Take Off, de woningcorporatie een extra inspanning en maakt hierin het verschil. Het is van enorm belang deze component op voorhand georganiseerd te hebben. De corporatie kan zelf leerwerkplekken realiseren of ze doet dit bij haar relaties (aannemers- en installatie-bedrijven). Of de woningcorporatie kan de partijen rond de tafel bijeen roepen om leerwerkplekken te realiseren.

Er zijn voorbeelden waarin het leren en werken beled is bij de gemeente of bij een re-integratiebedrijf in samenwerking met een opleidingsinstelling.

In Take Off Twenterand is gekozen voor een werkbedrijf dat de werkbegeleiding van de jongeren doet, geen wachtlijsten heeft en gegarandeerd een werkvoorraad van de woningcorporatie heeft.

3. Projectplan

Na het vaststellen van het globale concept en welke sleutelpartijen voor het concept gaan, wordt het projectplan opgesteld.

Naast doelgroep, doelstelling en werkwijze van het Take Off-project staan in het projectplan de diverse rollen met bijbehorende verantwoordelijkheden van betrokken partijen uitgewerkt.

De woningcorporatie neemt de volgende verantwoordelijkheden op zich:

- het leveren van woonruimte gedurende het traject;
- het leveren van (zelfstandige) woonruimte na een succesvolle afronding van het traject;
- het leveren van een inspanning om voor de betrokkene zinvolle werkzaamheden met de daarbij horende begeleiding en eventueel aanvullende scholing gedurende het verblijf te bieden en ervoor zorg te dragen om regulier werk te vinden aan het einde van het traject.

De opvang- of zorginstelling neemt de volgende verantwoordelijkheden op zich:

- het aanstellen van een personal coach / woonbegeleider, die eindverantwoordelijk is voor het gehele traject (wonen, werken en scholing);
- bij een onverhoopt mislukken van het reïntegratietraject de betrokkene weer op te nemen in een vorm van onzelfstandig wonen en een nieuw hulpverleningstraject;
- het selecteren van jongeren, die in aanmerking komen voor dit project. De zorginstelling bepaalt of de kandidaten inderdaad in staat geacht kunnen worden dit traject succesvol te doorlopen en welke specifieke ondersteuning (woonbegeleiding e.d.) geleverd moet worden. De instelling stelt daarom een profiel van de kandidaat op, waarbij in ieder geval de ondersteuningsbehoefte, een indicatie van de specifieke vaardigheden van de betrokken kandidaat en de aanvullende scholingsbehoefte wordt geformuleerd.

4. Financiering Take Off

Het Take Off-project is op te knippen in verschillende onderdelen met eigen kostenplaatje en mogelijkheden van financiering.

Kostenpost	Kostendrager	Indicatief bedrag
Huur	Bewoners	€ 200 - € 250 p/jongere. Rekening houdend met huur-subsidie zorgt woningcorporatie voor betaalbare woningen.
Woonbegeleider / personal coach (CAO Welzijn schaal 8)	Opvang- of zorginstelling	€ 37.500, uitgaande van 4 u p/wk face-to-face begeleiding p/jongere in huishouden van 4 jongeren met een uurtarief van € 45.
Werkbegeleider / jobcoach (CAO Welzijn schaal 8)	Woningcorporatie / gemeente of UWV / werkbedrijf	€ 18.000, uitgaande van 2 u p/wk p/jongere vergelijkbaar met woonbegeleiding. Kan ook zelfbekostigend via werkbedrijf.
Inrichtingskosten en onderhoud	Fondsen, lokale sponsors, corporatie	€ 10.000 basisinrichting. € 2.000 p/jaar onderhoud.
Woningaanpassing	Woningcorporatie / gemeente	Uiteenlopend.

Zie voor financieringsbronnen op de website www.takeoffjongeren.nl onder de categorie handvatten het document Financieringsbronnen Take Off.

5. Huisvesting

Geschikte huisvesting vinden voor de jongeren.

Vaststellen: Op welke termijn? Om hoeveel jongeren gaat het?

Een programma van eisen voor het pand kan er als volgt uitzien:

* Gewenste woonruimte

- eengezinswoning (voor 3 tot 4 jongeren)
- of een andere woning geschikt voor meerdere (3 tot 5) wooneenheden
- simpele woning (niet te veel luxe).

* Kenmerken

- eigen kamer per jongere (12-16 m²)
- internetaansluiting per kamer
- eigen wasgelegenheid
- gedeelde douche
- gedeelde entree
- gemeenschappelijke woonkamer
- gemeenschappelijke (woon)keuken
- eventueel: aparte kamer voor begeleiding (niet noodzakelijk)
- tuin / buitenruimte (voorkeur).

* Inrichting

- op elke kamer bureau, stoel, kast, bed, extra stoel
- woonkamer: bank, stoelen, tafel, TV, muziekinstallatie
- keuken: koelkast, kookgelegenheid, magnetron, kastruimte.

* Directe woonomgeving

- In de buurt van het openbaar vervoer
- In de buurt van winkels en voorzieningen
- In de buurt van de begeleidende organisatie
- In de buurt van de woningcorporatie (afstand wonen – werken)

* Ligging

- In een normale woonwijk (in het kader van de resocialisatie).
- Liefst in of nabij het centrum.

De woningcorporatie kijkt samen met de zorginstelling welke (bouwkundige) aanpassingen gedaan moeten worden. Uitgangspunt is dat dit door de corporatie wordt gefinancierd.

Vaststellen: Wat is de huurprijs? Is huursubsidie mogelijk (aanvragen bij VROM / Belastingdienst omdat sprake is van onzelfstandige huisvesting)?

6. Verblijf

* Communicatietraject met buurt en opening

De keuze is:

- zonder ruchtbaarheid de bewoners geleidelijk in laten stromen of
- buurtbewoners ruim tevoren inlichten dat de voorziening gaat openen.

Omdat het kleinschalig wonen betreft hoeven geen bestemmingswijzigingen of andere gemeentelijke inspraakprocedures doorlopen te worden. Omdat er het risico is dat het aankondigen van de voorziening weerstand in de wijk oproept, kan "stilletjes" begonnen worden. Om toch open met buurtbewoners te communiceren kan er voor gekozen worden na een paar maanden bekendheid aan het project te geven en een Open Huis te organiseren met rondleidingen van de bewoners.

Wanneer de keuze is de buurt ruim van te voren goed te informeren, zijn het betrekken van de buurt (bv. bij locatiekeuze) en een open communicatie sleutelwoorden. In het algemeen geldt dat "onbekend maakt onbemind". Buurtbewoners voelen zich overvallen, willen inspraak, zijn bang voor overlast (vooral drugs & spuiten, diefstal). Bij weerstand in de wijk helpt het een buurtbeheergroep in het leven te roepen. Schoon, heel en veilig zijn de uitgangspunten. Afspraken met de buurt over bereikbaarheid van de begeleiding geven vertrouwen.

* Instroom

Waar komen de jongeren vandaan?

Het kan zijn dat de jongeren in een nachtopvanginstelling verblijven of ze stromen door vanuit een 24-uurs woonvoorziening naar een begeleid wonen vorm als tussenstap richting zelfstandig wonen.

Ook kan het gaan om jongeren die (recent) dakloos zijn of dat dreigen te worden. Goede contacten opbouwen met politie, ROC / scholen, corporaties, wijkwelzijnsinstellingen en het gebruikelijke MO- / OGGz-netwerk.

* Zorg / begeleiding

Welke organisatie levert de woonbegeleiding?

Beschrijven hoe de begeleiding er in de praktijk uit ziet (aantal uren, methodiek) Afspraken maken met de keten waar de jongere ondergebracht kan worden bij schorsing of uitval.

* Werk, opleiding en inkomen

Uitgangspunt is dat de jongere in principe op dag 2 aan de slag kan. Er moet dus gegarandeerd werk of bezigheid georganiseerd.

Kan de woningcorporatie (of andere partner) gegarandeerd werk leveren of wordt het werken en leren uitbesteed aan een derde partner? Van tevoren moet het helder zijn wat de woningcorporatie aan werkaanbod heeft en hoe werkbegeleiding geregeld is.

Als de jongere eenmaal binnen is: wat is de financiële situatie van de jongere bij binnenkomst (WIJ, WAjong of werk)? Wat zijn wensen en competenties van de jongere voor wat betreft werk en opleiding?

Goede kennis van wetgeving, mogelijke re-integratie- of participatietrajecten en het de keten van sociale activering is een vereiste. Weten waar instrumenten voor diagnostiek te halen zijn. Kan de jongere in een leerwerktraject met behoud van uitkering of iets bijverdienen?

Goed regelen met de gemeente (Wet Investeren in Jongeren).

* Door- en uitstroom

Goede afspraken met ketenpartners voor nog een tussenstap of nazorg.

Wanneer de jongere kan uitstromen naar zelfstandigheid moet een woningcorporatie passende en betaalbaar huisvesting kunnen waarmaken.

7. **Verder te regelen**

- (intentie)overeenkomst deelnemende partijen waarin vastgelegd hoe rollen en verantwoordelijkheden zijn verdeeld.
- huur-/begeleidingsovereenkomst
- huisregels
- functie-omschrijvingen

(op termijn zullen voorbeelddocumenten op de site geplaatst worden)